

Cô nơn tình ma đã biến mất

Bình-nguyên Lộc

Mầm dế, trứng dế, không biết sống tiềm tàng cách nào mà hễ mưa xuống một đám mưa đầu mùa là dế tràn ngập đồng nội ở thôn quê, tràn ngập các hang cùng ngõ hẻm, ở thành phố.

Tần nhớ ra là khi sáng, dạo đường Hàm Nghi, ghé qua chợ súc vật giấy lát, chàng thấy dế loi ngoi như dòi, trong những cái lồng kính và trẻ con bu quanh các gian hàng dế đông nghẹt như xem hội.

Tần nghĩ những điều này khi chợt nghe tiếng dế gáy rất to, ngay dưới đầu nằm của chàng.

Cái mới lạ lý !

Chàng ở một khu phố rào, toàn là gạch không mà thôi, mặt phố trải nhựa, vỉa hè tráng xi măng, buồng ngủ của chàng lót gạch mà không một tấm gạch nào bể hết để cho có kẽ hở làm tổ ẩn núp cho mầm dế, thế mà tự nhiên có dế, hăm bốn tiếng đồng hồ sau đám mưa đầu.

Năm kia, không nhớ trong buồng này có dế hay không, chàng quên mất, còn năm ngoái, chàng ở trên Đà Lạt, về đây đã qua mùa dế rồi.

Dầu sao, nếu năm kia mà có dế, chàng cũng đã không chú ý đến nó. Năm ấy chàng có người yêu và bạn yêu, mà bạn yêu ai thêm để ý đến giống vật nhỏ mọn ấy.

Đây là loại dế đá, vì tiếng gáy của nó to đến điếc cả tai. Chính cái loại của con dế này làm chàng thắc mắc.

Dế chó, thứ nhỏ hơn nhiều, sanh ra trên khuôn bếp, ở các kẹt, xó nhà, chó còn dế đá thì chỉ nở được trong đất ẩm, dưới cỏ ướt thôi.

Lâu lắm rồi Tần không có nghe loại dế này gáy nữa, vì người lớn đâu có chơi dế, nên hôm nay chàng lắng tai đón những âm thanh gần quên rồi ấy.

Tiếng dế trong lạ. Nó lên cao vút, còn cao hơn những nốt nhạc cao trong bản "Nhạc buồn" của Chopin nữa.

Thình lình Tần nghe ròn rợn sau lưng. Chàng đang nằm nghiêng, day mặt vô vách, vội nằm ngửa ra để tự vệ.

Sự xuất hiện thình lình của con dế này làm chàng nhớ đến những cô gái Liêu Trai, thường về đêm, không biết từ đâu, nhẹ bước tiên rón rén vào buồng của những cậu thơ sanh.

Để, trò chơi trẻ con, và gái Liêu Trai, giấc mơ của những thiếu niên, bỗng như xô chàng thật lùi trên giòng năm tháng !

Chàng trở về qua lối cũ, ghé lại thòi niên thiếu trước hết.

Đó là thời mà người con trai mới nhổ giò, vừa bẻ tiếng, bắt đầu mơ yêu nhưng rất "nhát đèn".

Gái Liêu Trai là hạng gái lý tưởng của các cậu, của chính chàng. Các cậu khỏi phải tán tỉnh lời nào. Tự nhiên các nàng hiện ra, tìm các cậu, vào buồng các cậu để nghe các cậu đàn hay ngâm thơ, rồi mê tít các cậu ngay.

Về sau, cậu thơ sanh nào cũng bị hóp hờn, xanh xao, vàng vọt, ốm lên ốm xuống mà nếu không gặp các tay chọn tu già tay ấn cho một đạo linh phù thì các cậu sẽ chết lần chết mòn hết ráo.

Hậu quả của những cuộc ái ân với gái Liêu Trai là như thế đó, nhưng các cậu nào có sợ đâu, bởi gái Liêu Trai đáp đúng nhu cầu của các cậu mà các cậu chưa đủ khả năng thỏa mãn.

Lạ một điều này là về sau, khi trưởng thành rồi, khi đã biết gái thật rồi, họ mới bắt đầu sợ ma Liêu Trai, như chính chàng hồi nãy đây, chớ còn tuổi niên thiếu, mặc dầu là tuổi sợ ma, họ chỉ sợ các loại ma khác thôi và hằng đêm hằng mơ ma của họ Bồ.

Xác thật tuổi ấy đang lên, mạnh bạo hơn bao giờ cả và lấn át được mọi thứ sợ hãi.

Nàng...!

Nàng của tuổi thiếu niên. Nàng không có tên, không có tuổi, mà cũng chẳng có mặt mũi hình thù. Nhưng chàng thương nhớ nàng khôn nguôi.

Đó là một người quen mà chưa biết, thân thật là thân, thân như đã quen với nhau đầu hồi kiếp trước và nhớ nhung như là nghịch cảnh đã tách rời họ với nhau không biết làm sao để tái ngộ.

Rồi nàng hiện lên, rõ rệt hơn, qua ngòi bút của nhà thơ viết bằng văn xuôi là Bồ Tùng Linh với dáng vóc yêu kiều, đôi khi có họ có tên, đôi khi biết được cả tên tuổi của cha mẹ nàng và chức tước, địa vị của thân phụ nàng nguyên là một vị đại thần. Mà cả nhà đã bị tru di tam tộc cách đây mấy trăm năm trong ngôi dinh thự hoang phế mà thơ sinh lạc bước vào, một đêm trăng kia.

Để lại gáy to hơn khi nãy vì nó vắng nghe ở đâu xa lắm, tiếng gáy của đồng loại nó mà chàng không nghe được vì không thính tai bằng nó.

Nàng !

Nàng cũng bắt chọt thơ sinh như nàng để này.

Nàng đế này ?

Tần vụt ngồi dậy. Người đàn ông kinh nghiệm và thực tế này đang sống trở lại thời niên thiếu một cách lương thiện và sòng phẳng, nghĩa là còn đang rung động, những rung động đầu mùa của con người, đang mơ những giấc mơ đại của ngày xanh, triền miên, triền miên...

Chàng lắng tai nghe ngóng ! Biết đâu nàng lại không là một tiểu thư ma, hiện về trong cái vỏ một con đế trước cái đã, để thử lòng chàng ?

Chắc ngày xưa nàng là một ca kỹ đã "cách giang xướng Hậu Đình Hoa", đã "bất tri vong quốc hận" và giờ đây ăn năn tội lỗi, nàng mới ca lên điệu ca sâu thẳm muôn đời của loài đế.

Ừ, đế gáy, thoát nghe thì vui, nhưng nghe một lát thì chợt thấy rằng nhạc đế buồn lắm.

Đích thị là hồn của một thương nữ mang hận nghìn đời vì đã không quan tâm đến vận nước.

Nếu là hồn oan của cô ca sĩ đương thời, ắt hồn đã ca những bản giục gân hơn.

Từ hai năm nay, Tần cô đơn quá, bình thường chàng đã mơ mộng như con trai mới lớn lên rồi, hưởng hồ gì chàng vừa lợi ngược thời gian.

Chàng lắng tai nghe ngóng để đoán vị trí của nàng đế. Đoạn chàng với lấy hộp diêm trên tủ đầu nằm, trút hết diêm quẹt ra, rồi lại bỏ gói lấy chiếc đèn bấm mà chàng luôn luôn thủ sẵn trong buồng vào mùa mưa, để phòng banh điện. Hễ điện banh thì chàng có đi ngoài khỏi vấp té vì lửa diêm quẹt thường thường bị gió thổi tắt bất tử lắm.

Tần rón rén bước xuống giường, nhẹ như một con mèo rình mồi. Thế mà nàng đế đã nghe động và nín đi.

Chắc nàng cũng đang lắng tai nghe ngóng. Bạn hay thù ? Nàng tự hỏi thế, mặc dầu nàng là ma, ắt hẳn phải biết rõ ruột gan của người trần.

Gã này đa tình và nhút là đang mơ giấc mơ thần tiên của tuổi dậy thì, như thế, hẳn phải là bạn rồi.

Nhưng tay hắn lại cầm một chiếc hộp diêm không, thú ngục tù để nhốt nàng trong ấy.

Ừ ! Tần định bắt nàng, nhốt trong hộp diêm, rồi để nàng trên đầu nằm hầu nàng ca gần cho chàng nghe.

Nàng sẽ hiện nguyên hình là người thương nữ bất tri vong quốc hận, sẽ thú tội với chàng để trút bớt gánh hận ngàn đời đã xướng bản Hậu Đình Hoa, rồi chàng sẽ tha thứ nàng, sẽ an ủi nàng rồi hai người yêu nhau trong sự cảm thông nghệ sĩ.

Ừ, chàng cũng là nghệ sĩ và chàng cũng đã trót bất tri vong quốc hận, à, không hẳn là bất tri, nghĩa là tri mà không thể làm nhiệm vụ.

Rồi hai đứa sẽ tái khởi hành trên đường đời với nhiệm vụ khác, của thời này. Họ sẽ làm những người công dân tầm tối, cố tròn bốn phận công dân, không tham vọng lớn, để có thì giờ phục vụ bộ môn nghệ thuật của họ.

Nàng lại ca trở lên và Tần thấy đó là một cuộc đùa dai của người con gái ma. Nàng chơi trò cút bắt với chàng, nín đi, và có lẽ đã đổi vị trí rồi cũng nên để chàng phải tìm kiếm. Rồi nghe im lặng lâu quá, sợ chàng bỏ cuộc, hát trở lại để ghẹo chàng.

Mà nàng đã đổi vị trí thật.

Giường của chàng, chàng kê sát tường và buồng ngủ rất hẹp. Nàng đã bò vô trong sâu, vô cái chân tường ấy.

Giường tân thời thấp quá, thật là không biết làm sao với tay cho tới người ngọc.

Tần cúi xuống, dòm vào dưới ấy rồi bấm đèn.

Nàng là một con đé lửa. Chắc ngày xưa nàng bự phấm và đậm son, nên dấu vết ấy kiếp này vẫn còn mang, đỏ bầm một màu nóng và khiêu khích.

Nàng nằm sát chơn tường như thách đố: "Có khó mới thú. Em đang ở chốn thâm cung đây, anh mà vào được mới đáng mặt anh hùng võ hiệp".

Trang anh hùng của thời vệ tinh hành động rất kém kiếm hiệp. Chàng lấy chiếc gậy trúc đuôi gà, quà tặng của một người bạn vong niên, đang dựng ở góc tường, rồi thò gậy dưới giường mà quơ.

Nàng hoảng hốt nhảy đi mấy cái, rất hận con người không biết nịnh đầm này.

Nàng đã ra ngoài, nhưng không nhờ thế mà chàng chiếm được nàng ngay đâu.

Tần rất bừa bãi... ở trong buồng chàng. Nói cho công bình, tại chàng thiếu chỗ, nên cái buồng ngủ này lại vừa là kho sách, vừa là kho vật dụng.

Dưới gạch, hàng trăm quyển sách nằm la liệt, hàng đồng báo, và một rương dụng cụ thợ mộc. Ấy, những ngày buồn chán quá, chàng thích chơi trò thợ mộc, để những chiếc thuyền nhỏ, đóng những chiếc xe bò tí hon, hay thiết thực hơn, sửa lại một cái giá mắc áo, thay một chơn ghế gãy.

Nàng quý quyết tinh ma (đã bảo nàng là gái ma mà lại!) nhảy vào giữa đồng sách báo mà nằm nín khe trong đó.

Tần cũng quý quyết không kém. Chàng cũng ngồi im và nín thở.

Lâu lắm, nàng ngửa môi, cất tiếng lên. Ca sĩ mà không ca thì còn biết làm gì bây giờ.

Chàng đoán : “ Cô em hiện đang núp dưới mớ báo Phụ Nữ Tân Văn mà mình mở banh để sưu tầm thơ của nữ thi sĩ Manh Manh.

Tất cả có tám tập chồng chất lên nhau, vì báo đã mở ra, nên tờ báo cong chó không nằm phẳng có chỗ trống nên cô em ẩn trú.

Nhẹ thật nhẹ, Tân đưa tay tới, chàng nín thở hơn rồi vọt thình lình chàng hất mạnh chồng báo ra rồi chụp càng bừa, chó chưa thấy mặt nàng đâu cả.

Nàng nhảy một cái là rơi vào kẽ giữa hai chồng sách rồi gáy te te như để mĩa mai chàng.

Tân lại ngồi im để tìm chiến lược. Thấy rõ là bắt đé trong nhà, khó hơn ngoài đồng nội nhiều. Ngoài ấy trống trải, đé nhảy tới đâu ta đều thấy và đều rượt theo tới đó được. Căn buồng này ít bàn ghế, nhưng lại nhiều chướng ngại nhỏ nhỏ là sách, báo, thùng, hòm, rương.

Tân lấy hai quyển sách ở hai đống sách khác, bít hai đầu khe rồi dỡ từng quyển sách một của hai chồng sách mà trong đó nàng ẩn núp.

Hai chồng sách cao ấy đối với nàng như hai bức tường kiên cố và cái khe ở giữa là một cái giếng sâu và hẹp.

Giờ từng quyển chồng sách ấy, tức là làm cho cái giếng cạn dần, cạn dần, cho đến lúc mà nó đã cạn cho chàng thò hai ngón tay vào đó được là có thể bắt cóc nàng.

Hai đống sách thấp dần, thấp dần. Nàng nín khe, có lẽ để nhìn nguy cơ lù lù tiến đến.

Chỉ còn mỗi bên có bốn quyển thôi, nhưng đó là bốn quyển sách thật dày, chưa hành động được.

Tân thấy bỏ thêm hai quyển nữa. Nhưng coi chừng ! Hễ giếng cạn thì chính nàng cũng có thể nhảy ra được chó không riêng dễ dàng cho chàng thò hai ngón tay vào.

Và rồi ! Nàng đế nhảy ra, vọt nhanh lên như tên bắn, đúng vào cái lúc mà hai quyển sách được dỡ ra.

Nàng nhảy, nhảy lảng xăng, và chàng chạy theo để chụp. Lạ quá người lớn kém khả năng hơn trẻ con trong những công việc của chúng nên Tân cứ chụp hụt mãi.

Chàng toát mồ hôi dầm dề mà chưa bắt được nàng đế tí hon ấy. Cũng may là nó không chạy xuống giường.

Tân đã lùi về tới thêm tuổi thơ dại, thấy mình là một cậu học sinh lớp ba ở trường làng. Chàng nghe luồng gió ban mai mát mẻ nhẹ thổi lên lưng đấm mồ hôi của chàng, chàng nghe được hơi nóng mà những tia nắng sớm đã sưởi lên ót chàng và huyền diệu thay, thấy được cả những hạt ngọc sương lóng lánh trên đầu cỏ non mơn.

Bấy giờ nàng đế đã bị cầm tù trong bàn tay nắm của chàng rồi.

Không, nó không phải là Nàng nữa !

Nó dữ tợn ghê hồn. Nó đập lên tay chàng bằng những cái cẳng đầy gai góc của nó và cắn mạnh vào lòng bàn tay chàng bằng hai cái cẳng bén ngọt của nó khiến chàng đau điếng người, suýt mở tay ra.

Tần vội bỏ đế vào hộp diêm, lòng vui sướng y như thuở bé bắt được một con đế dữ, một con đế lửa vô địch trong làng.

Chàng đẩy nhẹ hộp diêm ra để ngắm đầu đế. Quả thật nó oai phong lắm liệt, cẳng gỗ hộp diêm nghe rào rào và chực thoát thân khi nó thấy ánh sáng đèn.

Vội đẩy hộp diêm lại, chàng nghĩ bụng : “Sướng a ! Mai mình sẽ thách thằng Kẹo, thằng Hòn đá. Chúng nó có mỗi đứa một con đế than bạo tợn, nên làm phách quá trời. A, mà mai này chúa nhật nghỉ học, mình sẽ đi đá đế hội làng đình, mình sẽ ăn hết cả làng”.

Thình lình có tiếng ca nhạc vang lên ở căn nhà đối diện.

*Mộng xưa tàn vỡ
Lòng ta còn nhớ,
Những chiều sát vai, sát vai trong nhịp đàn.*

Cậu bé học sinh nhà quê đang nghiên ngẫm chương trình đá đế, bỗng bị lôi đầu về thực tại.

Cái đầu khét nắng của cậu, giờ cậu thoáng nghe có thơm mùi nước hoa Bain de Champagne.

Đã lội ngược thời gian nhanh như chớp, giờ chàng lại bị dòng năm tháng cuốn xuôi theo, cũng thoăn thoắt nhanh.

*Ôi hắt hiu là nhớ,
Chiều nay sao hắt hiu là nhớ
Tớ chiều nào !*

Cái buổi chiều nào ấy là buổi chiều chàng mơ cô gái Liêu Trai lần đầu trong đời chàng. Chiều ấy trăng mọc sớm đang hướng đông, và trên đôi trước nhà chàng một ngôi miếu cổ trông giống như một đền đài xa xưa chứa chấp hồn ma của một tiểu thơ nào chết oan trong đó.

Tần thù người ra, buông hộp đế rơi xuống gạch. Không, nó chỉ là con đế thôi, con vật nhỏ mà hung bạo của thời trẻ dại của chàng.

Nàng ma họ Bồ không phải là nó, mặc dầu cả hai đều xuất hiện đột ngột.

Chàng đã rời bến tuổi xanh và hiện đang ghé bến thiếu niên nhút nhát đây với những gái hồ ly khỏi tán mà cứ được.

Ôi, những giấc mộng hồ ly thần tiên của thời niên thiếu ! Nàng đâu rồi trong xiêm y rực rỡ, dưới ánh bạch lạp, đứng ngoài song viên dũ nhìn vào thơ phòng của chàng ?

*Mộng ước về đâu
Chút duyên tình đâu
Nhạc cũ chìm sâu
Lắng trong hôn sâu
Đèn khuya còn sáng
Nhạc khuya thêm nhấc
Bao lần lá rơi
Lá rơi trên đường chiều.*

Đoạn chót của nhạc kéo chàng ra khỏi bến thiếu niên và đẩy mạnh chàng xuôi dòng đến bờ lứa tuổi hai mươi mà nơi đó chàng đã gặp lần đầu cô gái bằng xương bằng thịt.

“Chút duyên tình đâu” ấy đã để lại nơi lười chàng vị đắng cay mà mãi đến ngày nay vẫn cứ còn ngán chàng ném được đầy đủ ngọt bùi của cuộc đời tình cảm nào khác vì dư vị tai hại cũ năm xưa.

Bất giác Tần đưa tay bóp trái boa trên đầu giường chàng. Đèn lớn tắt phụt xuống và đồng thời, ánh sáng mờ của bóng đèn chong gọi mơ màng ánh nền bạch lạp của thời phong kiến vàng son mà thế giới rất đông đúc yêu ma.

Chàng chỉ muốn cặm sào mãi nơi bến thiếu niên với những giấc mơ hồ ly của chàng thôi.

Cô tình nhân ma đã mất rồi, mất một cách vĩnh viễn, nhưng chàng bất khuất, cứ muốn gọi hồn nàng về bằng ánh mờ này.

Chàng gọi nhỏ : “Em, em hồ ly tinh ơi ! Anh không sợ bị em hớp hồn, không sợ chết lần, chết mòn vì em, bởi vì trong cái chết đó, đến phút hấp hối cuối cùng, anh vẫn còn mê em, còn thấy nơi em cô tình nhân yêu dấu. Anh ưa mơ yêu em hơn là yêu thật những con người họ làm bầm dập tim anh. Em hồ ly của những giấc mơ năm cũ ! Hãy hiện về trong khói hương trầm lòng anh để bắt cả hồn lẫn xác anh đi, anh mơ được lạc vào thế giới u minh của cõi ma đây.

Tuần báo Tiểu thuyết Tuần san, 1962

